

Matterhorn, szczyt w Alpach

Temat: Podróż oczami poety (Czesław Miłosz "Ojciec objaśnia")

Cele:

- przeanalizujemy utwór poetycki,
- utrwalimy nazwy krajów europejskich i ich stolice,
- poznamy najważniejsze fakty z życia Czesława Miłosza
- wartościujemy cechy dobrego ojca

Czesław Miłosz
1911–2004

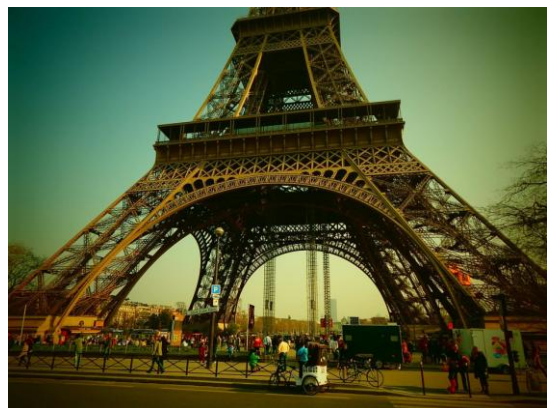
Polski poeta, pisarz. W 1980 r. otrzymał literacką Nagrodę Nobla za całokształt twórczości. W zbiorze wierszy pt. „Świat (poema naiwne)” opisuje piękną krainę dzieciństwa. Z tego tomiku pochodzą wiersze: „Droga”, „Ganek”, „Ojciec objaśnia”, „Przypowieść o maku”, „Słońce”.

<https://www.youtube.com/watch?v=fONe8QQ3bOs>

Ćwiczenie 1. Rozpoznaj miejsca ze zdjęć. Na jakich kontynentach leżą?

Chosów,

Skąd, oprócz szkoły, czerpiesz wiedzę? Kto ci objaśnia świat? Zastanów się, od kogo i skąd czerpiemy wiadomości od najntodszych lat.

Ćwiczenie 2 Przeczytaj wiersz Czesława Miłosza. Zwróć uwagę na miejsca wymienione w utworze.

Czesław Miłosz Ojciec objaśnia

„Tam, gdzie ten promień równiny dotyka
I cień ucieka, jakby biegł naprawdę,
Warszawa stoi, ze wszech stron odkryta,
Miasto niestare, ale bardzo sławne.

Dalej, gdzie z chmurki wiszą deszczu struny,
Pod pagórkami z akacjowym gajem,
To Praha. Nad nią zamek widać cudny,
Wsparty na górze starym obyczajem.

To, co krainę białą pianą dzieli,
To Alpy. Czarność – to są lasy jodły.
Za nimi, w słońca żółtego kąpeli
Italia leży niby talerz modry.

Z pięknych miast, których wznosi się tam wiele,
Rzym rozpoznacie, chrześcijaństwa stolicę,
Po tych okragłych dachach na kościele,
Czyli świętego Piotra bazylice.

A tam, na północ, za morską zatoką,
Gdzie mgły niebieskiej chwieje się równina,
Paryż chce wieży towarzyszyć krokom
I stado mostów ponad rzeką wspina.

I inne miasta Paryżowi wtórzą
Szkłem ozdobione, okute żelazem.
Ale na dzisiaj byłoby za dużo.
Resztę opowiem kiedyś innym razem”.

Czesław Miłosz, Ojciec objaśnia, [w:] tegoż, Poezje, Warszawa 1982, s. 81–82.

Ćwiczenie 3. Pomyśl i odpowiedz na pytania:

- Kto opisuje Europę w wierszu Czesława Miłosza?
- Gdzie w wierszu znajduje się cudzość? O czym świadczy?
- Do kogo zwraca się osoba mówiąca w wierszu?
- W jaki sposób wypowiada się podmiot mówiący? Podaj odpowiednie przykłady. W swojej odpowiedzi możesz wykorzystać wybrane wyrazy z ramki.

naukowo potocznie ściśle barwnie malarsko urzędowo prosto obrazowo ciekawie

Pamiętaj!

Poeta, ukazując świat widziany swoimi oczami, opisuje różne fragmenty rzeczywistości tak, jakby patrzył kolejno w różne strony (czasem bliżej, dalej, w lewo, w prawo itp.). Każdy z takich opisów nazywany jest **obrazem poetyckim**.

Ćwiczenie 4

Jaką wiedzę o świecie ma tytułowy ojciec? Uzasadnij swoją odpowiedź

Ćwiczenie 5

Nazwij uczucia towarzyszące ojcu podczas opisywania Europy.

Ćwiczenie 6

Wyjaśnij, jaka podróż została opisana w wierszu.

Ćwiczenie 7. Połącz państwo z jego stolicą:

Czechy	■ Ateny
Włochy	■ Paryż
Grecja	■ Warszawa
Francja	■ Praga
Polska	■ Rzym

Ćwiczenie 8. Wyszukaj w tekście zabytki, z jakich słyną stolice – Paryż, Rzym, Warszawa, Praga.

Ćwiczenie 9. Dokonaj analizy środków poetyckich, którymi poeta przedstawia „maluje” Europę

- epitety, np. gaj akacyjny, biała piana, żółte słońce,
- porównanie – „Italia leży niby talerz modry”,
- ustal narratora i odbiorę,
- jakie uczucia towarzyszą „ojcu” podczas opisywania Europy? (podziw, dumę, zachwyt),
- jaki jest nastrój tego utworu? (pogodny, wesoły, radosny, spokojny),
- jak poeta oddał ten nastrój w wierszu? (rytm wiersza – 11 zgłoskowiec, rymy dokładne, np. gajem – obyczajem)

Ćwiczenie 10. Wersz Czesława Miłosza pt. „Ojciec objaśnia” składa się z

a) 6 strof

b) 7 strof

c) 4 strof

<https://www.youtube.com/watch?v=so4LeD49uvE>